

در رساله حجاب از امام صادق علیه السلام

المنطق

شروط تعریف

جلسه ۵۸

استاد فرخی

تعریف و دور

از جمله شروط صحت تعریف ، خالی بودنش از دور است.

به عبارت دیگر: تعریف نباید به گونه ای باشد که شناسایی آن یا شناسایی برخی از اجزاء آن، بر خودش

متوقف باشد.

تعریف دور:

دور : به معنی توقف وجودی دو چیز بر همدیگر می باشد. مانند آن که الف علت ب باشد و ب هم علت

الف باشد.

شرح مطلب :

وقتی شناخت معرف موكول به شناخت معرف باشد، و شناختن معرف نیز به شناخت معرف منوط

شود، آن را «تعریف دوری» و «تعریف شیء بنفسه» می گویند.

یعنی چیزی را می خواهند به خودش بشناسانند، چنان که در تعریف زوج گفته شود: «عددی است که

فرد نباشد» و در تعریف فرد بگویند: «عددی است که زوج نباشد». شناساندن چیز مجهولی به خودش

محال است، زیرا لازم می آید آن چیز قبل از معلوم شدن از طریق تعریف، معلوم باشد.

اقسام دور:

دور مصرح

دور مصرح، آن است که شیء بر خودش به یک مرتبه مقدم شود؛ مثلاً در تعریف خورشید گفته شود:

«خورشید، ستاره روز است». و روز تعریف شود به: «هنگام طلوع خورشید». در این تعریف، شناخت

امام صادق علیه السلام آنلان مدرسا

خورشید، متوقف بر شناخت روز و شناخت روز، متوقف بر شناخت خورشید شده و در واقع، شناخت خورشید بر شناخت خودش منوط شده است .

۲. دور مضمیر

دور مضمیر، آن است که چیزی بیش از یک مرتبه بر خود مقدم شود؛ مثلاً در تعریف عدد دو گفته diq.tv In شود: «عدد دو، زوج اول است»، و زوج تعریف شود به: «چیزی که به دو قسمت متساوی قابل انقسام است»، و متساوی تعریف شود به: «دو چیزی که یکی از آنها بر دیگری زاید نباشد»، و شناخت «دو چیز» نیز در گرو شناخت مفهوم «عدد دو» است. در این باره نیز در نهایت با چند واسطه، شناخت عدد دو به شناخت خودش منوط شده است.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv